

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Proletarska solidarnost.

29. julija 1922.

V Ljubljani traja že pet tednov stavka knjigoveških delavcev. Stavka je nastala vsled tega, ker se knjigoveški delodajalci niso hoteli pogajati o tarifi knjigoveških delavcev, katera je bila pogodena in podpisana v Zagrebu med delodajalsko in delavsko organizacijo. Tukajšnji knjigoveški delavci(-ke) žive v tako mizerem stanju, da je že čisto navaden škandal, da mora pri tej draginji precejšnje število knjigoveških delavk delati za 200 do 300 K na teden! S to plačo si ne morejo kupiti niti kruha, še manj pa kaj drugega!

Na vse njihove prošnje za izboljšanje, ostali so kapitalistični mogotci v Ljubljani gluhi in — izbruhnila je stavka.

Tiskarski delodajalci so s tiskarskim delavstvom napravili edinstveno tarifo za čuvanje obojestranskih interesov. Po tej edinstveni tarifi so tiskarski delodajalci obvezani, da ne smejo dati dela v netarifne knjigovoznice. Oni so pa to pogodbo pogazili v prid knjigoveških obrtnikov.

Tega pa tiskarska organizacija ni mogla trpeti, in je stvar dala v rešitev Vrhovni paritetni tarifni inštanci.

Ona je pripoznala, da imajo delavci prav in pozvala ljubljanske tiskarske delodajalce, da se drže tega, kar so sami podpisali.

Ljubljanski tiskarski delodajalci se pa za to niti zmenili niso, temveč so včeraj 28. t. m. poslali dopis tukajšnji podružnici »Saveza grafičnih radnikov«, v katerem v izzivajočem tonu v obliki ultimata do danes 11. dopoldne zahtevajo, da delavci pod starimi pogoji delajo in da se jim dovoli, da morejo z delom pomagati knjigoveškim mojstrom.

S tem so, ne samo pogazili kolektivno pogodbo, temveč so se odcepili tudi od

lastnega »Saveza« in to s tem potrdili, da so dopis podpisali kot »Društvo knjigotiskarjev«, katero pa kot samostojno društvo nič več ne obstoji, temveč podružnica »Saveza grafičnih poduzeća«.

Obenem so pričeli tudi pretiti, da hočejo delavsko podružnico razpustiti, a vse grafične delavce militarizirati, za vake nesposobne pa dati — **zapreti!**

Ta dopis je grafično delavstvo tako razburilo, da se imajo delodajalci zahvaliti samo intervenciji tajnika »Saveza«, da ni včeraj popoldne prišlo do splošne stavke v vseh tukajšnjih tiskarnah.

Celo akcijo proti delavstvu vodi g. Maks Hrovatin, kateri si je na račun delavskih žuljev napravil milijone.

Opozarjamo gospode tiskarske delodajalce, da ima vsaka batina dva konca!

Delavci imajo že po ustavi pravico do stavke. Tistemu, ki strada med delom ne more nikdo zameriti, da raiši umre nego pa da bi stradal!

V kolikor smo se mogli prepričati, so delavci trdno odločeni to borbo izvajati do konca, naj stane kar hoče in delodajalci napravijo, kar jim je drago!

Kakor čujemo, bodo v slučaju stavke tipografov v Ljubljani, isti takoj nameščen v Belgradu, Zagrebu, Novem Sadu, Splitu in Sarajevu in na ta način ostanemo v Ljubljani brez črkostavcev in Ljubljana brez novim nad leto dni, ker so na tej borbi obvezani in udeleženi proti ljubljanskim delodajalcem vsi jugoslovanski delodajalci.

Vprašamo poverjenišvo za socialno skrb: Kaj vse to pomeni? Hoče li dovoliti, da ostane Ljubljana za nedogleden čas brez javnih glasil? Naj militarizirajo grafično delavstvo? Bodo vsaj kulturni narodi, ki pridejo k nam v goste, videli kakšna »demokracija« vlada v Jugoslaviji!

zakaj naj bi trgovske šole, poljedelske šole in druge raznovrstne strokovne šole razmetavali pod različna ministrstva, namesto da bi se vse zbralo, da bi vsaj imeli celoten pregled splošnega stanja naše prosvete. Le na ta način, mislim, bi se mogel uvesti tudi pameten sistem v vse naše izobraževanje. Zakaj, gospodje, kakorkoli rad priznavam, da smo nekoliko prišli naprej, si vendar ne smemo domisljati, da je vprašanje prosvete že definitivno rešeno. Mislim, da ni še y nobeni deželi, ampak da je še vedno treba mnogo, mnogo reform. Mislim, da bo tudi pri nas treba mnogo reformirati, tako da bo vsak posameznik, ki je opravičen in dolžan zahajati v šolo, dobil neko splošno znanje, in da bo ob tej splošni skupni vzgoji mogoče razvideti, na katero stran je nadarjenost in nagnenje posameznika, in da dobi potem vsakdo tisto nadaljno iz-

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnishvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 x 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

obrazbo, za katero je najbolj sposoben. Ne bi se smelo goditi, da se vrže otrok v kakšen zavod za katerega nima pravega poklica, pa se prepogosto dožene, da bi bil moral iti vse drugo pot, da pa ni dobil osnove za študij, ki bi mu bil všeč in njemu primeren.

Nekoliko besed torej o teh zavodih, četudi ne spadajo vsi pod kompetenco ministrstva prosvete. Omenjena trgovska akademija v Ljubljani zahteva, da se ji prizna značaj, oziroma da se pravno izenači s srednjimi šolami. Če pogledate razpored pouka na tej akademiji, ki šteje štiri letnike, boste videli, da se višja stopnja višjih razredov na srednjih šolah in da so pogoji za vstop v I. letnik strožji od onih za peti razred gimnazije ali realke. Seveda so na realkah in gimnazijah predmeti, ki se tukaj ne poučujejo, zato so pa tu predmeti, ki jih na onih srednjih šolah ni. Akademija je pač specialen zavod, sicer je pa izobrazba adekvatna oni na srednjih šolah in pravično je, da se ji ta karakter tudi prizna.

Enako, gospodje, bi bilo potrebno, da bi se država pobrigala tudi za žensko realno gimnazijo, za nekdanji ženski licej v Ljubljani. To je srednja šola za ženske. Da povem po pravici, meni bi osebno bilo bolj všeč, če bi se pri nas ustanovljale skupne šole za oba spola, ker ne vidim razloga, zakaj naj se otroci v šolah ločijo po spolih, če so predmeti pouka enaki. Ne mislim se danes spuščati v ta problem. Ali omenjena realna gimnazija se je doslej glavno vzdrževala od ljubljanske občine, ki pa danes ni več v položaju, da bi mogla skrbeti za to v dovoljni meri. V Ljubljani imamo tudi večje število obrtno-nadaljevalnih tečajev, ki so se vzdrževali deloma s privatno iniciativo, deloma s podporo ljubljanske občine. Ker so se razmere zelo izpremenile, je nastala nevarnost, da velik del teh tečajev propade in izgine, kar pomeni, da bi naša industrija izgubila mnogo strokovno izobraženega naraščaja. Kar se prihrani, če se ti tečaji ne bi vzdrževali, bi se hudo maščevalo z izgubami naše mlade industrije in obrti.

Še en slučaj naj omenim. Tukaj se je že govorilo o honorarnih urah. Tudi v Ljubljani imamo nekaj takega. Na trgovski šoli so se opustile izredne ure, ker se prizadetim profesorjem enostavno ne izplačuje honorar. In posledica je, da se po pravici pritožujejo starši, dijaki pa ne dobe pouka, ki so ga potrebni.

Naj omenim tudi prošnjo slovenskih slušateljev višje pedagoške šole v Zagrebu, ki ne zahtevajo nič drugega, kakor da se jim priznaio enake draginske doklade kakor slušateljem na univerzi. Jaz ne vidim razloga, zakaj se delajo take razlike, ki avtomatično vodijo do tega, da se ljudje vprašujejo, ali imamo res državljane različnih razredov. Vidite, vsak čas se pritožujete na vsakovrstne separatizme in partikularizme in kaj vem kakšne »izme«, ki jih gotovo ne zagovarjam. Toda,

Prosveta.

(Dalje.)

Srednje in strokovno šolstvo.

V Ljubljani imamo tudi trgovsko akademijo. Naj mi odpusti gospod minister prosvete, če zberem nekoliko teh prosvetnih vprašani, četudi nekatera ne spadajo v njegovo kompetenco, ampak v delokrog drugih ministrstev. Kar se mene tiče, bi najrajši videl, da bi se vsi prosvetni zavodi sploh podredili enemu ministrstvu. Če imate na kakšnem vseučilišču juridično fakulteto, tudi ne vprašujete, ali izidejo iz nje uradniki finančne stroke, ali advokati in sodniki, ali bodoči ministri, da bi razdelili fakulteto in postavili en del pod eno, drug del pa pod drugo ministrstvo, ampak pravilno podreiate vso univerzo enemu ministrstvu. In res ne vem,

gospodje, čudno ni, da se to razvija, če dovoljujete, da mora en dijak v isti šoli, ki naj se enako uči, v enakih razmerah in pod enakimi pogoji, za silo nekako živeti s podporo, ki mu jo daje država, drugi pa mora poleg njega enostavno stradati. Nikar se ne čudite, in gospodje iz centra bi bolje storili, če bi se bolj intenzivno interesirali za te reči. Zaradi vseh teh vprašani, o katerih tukaj govorim, smo jaz in moji sodrugi nešteto krat intervenirali, pa vidite, da moramo še vedno ponavljati enake pesmi. In pri tem, gospodje, ne gre za kdove kako ogromne vsote, ampak za nekoliko dobre volje in razumevanja bi se vse to lahko uredilo.

V nekaterih delih naše dežele, zlasti v prečanskih krajih, kolikor je meni znano, igrajo takozvane **meščanske šole** znatno vlogo. Tam je učiteljstvo po krivici zapostavljeno. Po vseh drugih deželah imajo učitelji na takih šolah za 25 do 35% višjo plačo, kakor oni na ljudskih šolah, ker se zahtevajo od njih višje kvalifikacije in ker imajo tudi večje dolžnosti. Pri nas prosijo že ne vem kako dolgo, ali dasi so tudi tiste plače, za katere se potegujejo, še zelo skromne, je vendar vse zaman.

Kako je preskrbljena **licealna knjižnica**, edina znanstvena biblioteka, ki jo tam imamo, o tem bi se lahko zapela kaj tužna žalostinka. Položaj je tak, da se marsikakšna broširana knjiga ne more vezati, in s tem je precej vse povedano. Lahko si mislite, kaj pomeni, če leže tam knjige nevezane, če ne morete najeti osebja, da bi se redno brisal prah itd. V par letih lahko propade ogromen material, in vprašanje je zopet, kaj ste s tem prihranili?

O zagrebških zavodih se je tukaj toliko govorilo, da se ne bom povračal na to. Hotel bi omeniti le en slučaj, ki se tiče **visoke šole za trgovino in promet**. Že dlje časa obstaja prošnja, ki gre za tem, da se tej šoli prizna značaj fakultete. Kolikor sem se mogel informirati, je ta visoka šola za trgovino in promet organizirana na enak podlagi in na enak način kakor enake visoke šole v inozemstvu, kakor na primer nekdanja orientalna, pozneje eksportna akademija na Dunaju, ki se je vedno smatrala za visoko šolo s fakultetnim značajem. Dijaki, ki se vpisujejo na to šolo, morajo imeti enake kvalifikacije in pogoje, kakor če bi se vpisavali za juridično fakulteto. Toda kadar dokončajo študije, ki jim nalagajo enake naloge, niso enaki tovarišem, prihajajočim z juridične ali filozofske fakultete, četudi imajo za praktično delo v mnogih smereh boljše usposobljenje, kot bi ga mogli dobiti na kateri omenjenih fakultet. Ne morem razumeti, zakaj se ne izvede ta reč, ki pravzaprav denarno nič ne velja, praktično pa ima velike vrednosti.

Gospodje, če bi se človek hotel baviti z vsemi detajli, bodisi tudi le površno, bi bilo tega toliko, da se v odmerjenem času nikakor ne bi moglo priti do kraja.

(Konec prih.)

Politične vesti.

+ **Pravilnik o pomoči invalidom.** »Narodne Novine« št. 167, z dne 25. t. m. so objavile pravilnik k pred kratkim izišlem invalidskem zakonu. Po tem pravilniku imajo tudi ruski begunci-invalidi pravico do brezplačnih protez, zdravljenja, obrtne šolske izobrazbe, brezplačne vožnje itd.

+ **»Vojni Invalid«**, list invalidske organizacije v Sloveniji najbrž ne izhaja več.

+ **Novosadska električna centrala** je že 15. t. m. ustavila električni tok vsem vojaškim napravam v Novem Sadu, ker država že dve leti ni plačala centrali obračune za razsvetljavo.

+ **Odbor za preiskavo zadeve Savić-Benin** je končal svojo preiskavo, ki je dognala da ne spada zadeva v območje zakona (?!).

+ **Ministrstvo vere** se je odločilo sezidati v Zagrebu veliko pravoslavno katedralo na vogalu Wilsonovega trga in Prilaza. Hrvaško ljudstvo je namreč po mnenju tega ministrstva še premalo neumno, zato mu pa zida cerkve namesto šol.

+ **V Kraljevići** je nacionalistična mladina raztrgala hrvatsko trobojnico, ki je visela na cerkvi ter zahtevala od duhovščine, da izvesi državno zastavo. Res, daleč smo že prišli.

+ **»Hrvat«** poroča, da je prejel neki seljak iz Bjelopavlića 60.000 dinarjev iz Amerike. Na pošti v Danilovem gradu, mu je izplačal to vsoto blagajnik Jovanović. Na poti proti domu je seljak nalezl na razbojnika, katerega pa je po naključju premagal in odgnal na policijo, kjer so ugotovili, da je razbojnik — blagajnik Jovanović. »Hrvat« hudobno prišavlja, da je ta človek — podpredsednik okrožne organizacije demokratske stranke na Danilovem gradu.

+ **V Sandžaku** sta bila usmrčena dva kmeta. Ker sta bila Srba, je prebivalstvo z žandarmerijo na čelu izvršilo krvno osveto nad muslimansko družino Rapovića, kateri so ubili 6 družinskih članov. Pri masakriarni sta bila ubita dva napadalca in neki orožnik. Zadeva je prišla pred sodišče in izkazalo se je, da so krivci državni uradniki, izmed katerih je eden okrožni načelnik, drugi nadzornik v ministrstvu za notranje posle, tretji pa celo sodnik pri plevalskem sodišču! Ker so ti krivci pristaši demokratske in radikalne stranke, so se ti dve stranki zavzele zanje n tako niso krivi ne demokrati ne radikali. Nobeden noče biti kaznovan za strahoviti pokol, v katerem je bilo ubitih devet ljudi. Ali je potem čudno, da se množijo takozvane »razbojniške« tolpe?

+ **Predsednik skupščine dr. Ribar** je sklical sejo parlamentarnih skupinskih načelnikov, na kateri se je sklenilo, da se bo izvršilo glasovanje o budžetu še tekom tega meseca. Zato so se odločile vladne skupine, da se ne bodo udeleževale debate — opozicija ni dovolj močna, da bi ovrгла hitro odglasovanje — ker bodo dovolili vsaki opozicionalni skupini samo po enega govornika. Na ta način je dr. Ribar prevaril opozicijo, kateri je obljuboval, da bo preprečil razpravo in odglasovanje o budžetu, dokler se ne bo razčistila afera Savić - Benin. Govoril je tudi o demisiji, če se mu to ne bo posrečilo. Kakor se sedaj vidi, je bil to le navaden maneuver, da so prevarali opozicijo. Ribar je prelomil svojo besedo in nič ne vpraša, če pri tem trpi njegov ugled kot predsednika skupščine. Najbrže misli, da ne more več izgubiti drugega, kot »ugled«.

+ **V madžarskem parlamentu** je pri debati o proračunskem provizoriju vstal socialistični poslanec Hebelt ter je zahteval splošno amnestijo ter odpravo smrtnih kazni. Vladni poslanci so med njegovim govorom vpili, da je Hebelt brezdomovinec ter da hujska proti armadi. Po govoru je protestiral predsednik parlamenta proti izvajanjem svojega predgovornika, češ, da je bil njegov govor čisto navadna svinjarija ter da je opljuval vse tisto, kar je Madžarski najsvetejše. Reakcija na Madžarskem je zelo bujna.

+ **Sovjetska vlada** je odposlala rumunski vladi spomenico, v kateri zahteva, da preneha podpirati vojaške organizacije proti Rusiji ter da prekliče lažnjive vesti svojega časopisja, da so sovjetski zrakoplovi metal na Rumunskem svoj propagandni material.

+ **Na berlinsko** postajo je dospelo 83 madžarskih komunistov, ki jih bodo poslali preko Rige v Moskvo. Te komuniste je poslala madžarska vlada v zameno za monarhistične madžarske častnike, ki so v ruskem vjetništvu.

+ **V Berlinu** je priredil Čičerin v palači sovjetskega poslaništva sijajen vzprejem nemških državnikov. Nemško vlado so zastopali kancelar dr. Wirth, ministri Hermes in Giesberg, predsednik Reichstaga Loebe in še več članov parlamenta.

+ **Kruppove tvornice** so sklenile socializirati svoja podjetja. Delavstvo bo dobivalo odslej tudi dobičke, ki jih bodo izdajali s posebnimi delnicami.

+ **Wranglovci na Francoskem.** Pred kratkim je prišlo v Toulon 163 Rusov, ki so bili svoječasno v Wranglovi armadi. Prihodnje dni pričakujejo še nekoliko oddelkov Wranglovcev. — Kakor kaže, se množijo Wranglovci kakor gobe po dežju in raztresli se bodo ti »mučeniki« po vsem svetu kot židje.

+ **Urad za antantno vojno odškodnino** je sklenil, da mora Nemčija tudi vbo- doče plačevati letno 40 milijonov mark v zlatu.

+ **»New York World«** priobčuje poziv na ameriški narod, v katerem pravi, da je prišel čas, da reši Amerika že drugič evropsko vprašanje. (Prvikrat ga je s svojim vstopom v svetovno vojno. — Op. ured.)

NARODNA SKUPŠČINA.

28. julija. Skupščina dela s polno paro. Danes je sprejela v podrobni razpravi kar tri dele proračuna: proračun poljedelskega ministrstva, ministrstva za šume in rude in za socialno politiko.

Dnevne vesti.

Volitve v oblastne skupščine se bodo vršile kakor čujemo 5. novembra.

V bližini **novosadske postaje** se je vrغل pod brzovlak 14letni pekovski vajenec Joavn Demer, katerega je vlak dobesedno razrezal na drobne kose. Fant je bil zadnje čase vedno žalosten.

Prvi jugoslovanski vagoni. Te dni so v Subotici dovršili pri tvrdki »Ferum, d. d.« prvih 40 vagonov na jugoslovanskem ozemlju.

Šef agenture »Export-import« v Subotici, Ljudevita Simona so 25. t. m. prijavili policiji, da je poneveril večje vsote denarja. Zanimivo je, da so izstavili Simonu potni list za vse evropske države. Defraudant je pravočasno pobegnil v Italijo.

Branislav Nušić, načelnik umetniškega oddelka v ministrstvu prosvete, bo odstopil in šel v pokoj. Njegov naslednik bo neki zagrebški kritik, tako javljajo iz Belgrade. Znano je, da se je izkazal Nušić za popolnoma nesposobnega človeka na svojem službenem mestu.

Uradniška pragmatika je za sedaj že splavala po vodi. Kakor poročajo pride pred skupščino šele — jeseni. Radovedni smo, kaj bo reklo k temu uradništvo, ki ga že toliko časa — tolažijo.

Zborovanje obrtnikov iz cele države se je dovršilo 17. t. m. v Sarajevu. Pokazalo je to zborovanje navzlic vsem nedostatkom, ki jih je kriv v prvi vrsti sedanjí politični kaos (obrniki iz Hrvaške se

n. pr. kongresa niso udeležili), da postajajo obrtniške organizacije, doslej razcepljen in prav malo upliven gospodarski činitelj, stopnjema vedno močnejša in enotnejša sila. Kongres je sprejel sklep za ustanovitev edinstvene obrtniške organizacije s sedežem v Beogradu, dalje sklep o razširjenju srbskega zakona o zaščiti obrtnikov na ostale pokrajine in zahtevo po zaščiti domače obrti pred tujo konkurenco. Zborovalci so se bavili tudi z vprašanjem jadranske železnice, ki bi naj šla skozi Sarajevo, kakor so zahtevali.

Berlinski advokat dr. Frey je obelodanil spomine »berlinskega Landruja«, mesarja Grossmanna, ki se je v zaporu obesil. Mesar Grossmann je ubil nešteto žen, njihova trupla razrezal ter prodajal njihovo meso. Vse to je opravljal čisto hladnokrvno. Podrobno je opisal svoja divjaštva v beležnici, ki jo je sedaj objavil dr. Frey. Grehi kapitalistične vzgoje so ogromni.

Po poslednjem poročilu vseruskega centr. komiteja strada v 21 okrajih z 23.866.000 ljudi 14.920.000 (8.202.000 odraslih in 6.726.900 otrok), tedaj 62,5%. Največje število odpada na samarski okraj, kjer gladuje 2.430.100 ljudi. Muke stradajočih so nepopisne. Pojavljajo se slučajni kambalizma.

Direktor newyorške policije, Eurlight, je prepotoval vso Evropo, pa je po svojem povratku razposlal šefom policije vseh velikih mest pozive na konferenco, ki se bo vršila 11. decembra t. l. v New Yorku. Ta konferenca bo osnovala takozvano »entente cordiale« policije vsega sveta, ki bi se mogla najbolj uspešno boriti proti internacionalnim zločincem.

Celje.

»Nova Doba« prinaša še vedno serije od obč. seje z dne 13. t. m., ker ne morejo demokrati pozabiti na moralne klopote, ki so jih v tej seji dobili od socialistov. Med poročilom najdemo zopet »Vajeniški dom« v Celju, ki ga nameravata ustanoviti gospoda Rebek & Bizjak pardon Občeslovensko obrtno društvo v Celju. N. D. pravi, da je Obč. slov. obrt, dr. našlo nadvse lepo in srečno ideo, ki je našla v prebivalstvu hvaležnega odziva. (Smo radovedni pri katerem prebivalstvu.) Baj bo tudi država to idejo podpirala! (Da bodo dobili tudi mojstri kasarne za vajence ne samo Vranglovci. Op. uredn.) Nadalje piše N. D.: »Kdor pozna življenje obrtnega vajenca in prilike, v katerih živi, ta bo pozdravljaj ustanovitev »Vajeniškega doma« za moralno in kulturno povzdigo obrtnega naraščaja. Ah, kakšni prijatelji ubogih vajencev so vendar postali gg. okrog Obč. slov. obrtnega društva, katero je v rokah demokratov. Če bi se gospodje res hoteli zavzeti za vajence, kakor pišejo, potem bi morali predvsem izstopiti iz demokratske kapitalistične stranke. Ali je verjetno, da gre pri vajeniškem domu za osrečitev mladine? Ali ni bližja misel postaviti tik pred propadom dem. stranke novo filialko? Soderug koren je imel prav, ko je dejal v obč. svetu, da ključavničarskim mojstrom ne bomo hiše stavili za vajence. Gospod Bizjak se je na obč. seji skoraj jokal, ko je videl, da še ne bo nič z vajeniškim domom. Kje naj se sicer uči demokrat-skih govorov?

Državotvorni elementi! Po zakonu o zaščiti delavcev § 17. »Uradni List« štev. 74. z dne 13. julija 1922 je nočno delo za ženske prepovedano; po § 6. istega zakona je tudi prepovedano prekoračenje urnega delavnika; nadure se dovoljuje

le: po § 15., če so dani vsi pogoji navedeni v točki 1., 2., 3., 4., 5. in to le tedaj, če so glasovale štiri petine delavcev (delavk) za nadure. Prestopki § 15. prvega odstavka, točk pod 1., 2., 4., 5. se kaznujejo po § 122. istega zakona z globo do 3000 dinarjev, prestopki § 17. se kaznujejo po § 123. točka 3. od 100—3000 dinarjev. Navedeni paragrafi se v ultranarodni tiskarni »Zvezna tiskarna v Celju« prekoračijo skoraj dnevno. V tem podjetju morajo delati nadure brez soodločitve delavstva, ženske pa delajo dostikrat do 20. in 24. ure ponoči. Predsednik podružnice grafičnega delavstva v Celju se za stvar še ni zavzel. Priporočamo mu, da prečita »Uradni List« in se po njem ravna, sicer bomo posvetili tej organizaciji in njeni boleznii več pozornosti, da bomo zvedeli ali je razredna ali je Gompersove barve.

Maribor.

Poslušajmo, kaj pravi dr. Kukovec! Četrtek »Tabor«: »Socialni demokrati slovenski, kakor vsa znamenja kažejo, obupujejo. Ne veselimo se tega, ker je socialna demokracija pri nas kaj boljšega zaslužila.« — Skoro enako se nam je storilo, ko smo brali to iskreno sožalje spod dr. Kukovčevega peresa. Hvala, hvala, dobri prijatelj! Saj je lepo, če te kdo tolaži v nesreči; še lepše pa je, če imaš prijatelja, ki te tako ljubi, da trepeče zate celo tedaj, kadar si zdrav in dobre volje. Takšnega prijatelja se nam je izkazal dr. Kukovec. Slovenski socialisti mu tega ne bomo pozabili. Zvesto si ohranimo njegovo skrb v srcu, kakor bomo ohranili zvest spomin na zasluge, ki si jih je pridobil z drugim svojim prijateljem, dr. Žerjavom, ko sta odpravila narodovemu blagu tako škodljivi osemurni delavnik. Po volitvah tudi mi ne bomo pozabili tolažiti vas.

Antituberkulozna liga, to potrebno humanitarno društvo, ki razširja svoje delovanje iz Maribora, je imela te dni sejo. Ob tej priliki je predsednik ugotovil, da se pač kažejo uspehi njenega dela v središču, da pa ni videti v raznih drugih političnih okrožjih nobene iniciative. Takšna iniciativa bi bila vočigled slabemu položaju naših bolnišnic nujno potrebna, zato je pričakovati, da se bodo društva s podobnimi cilji malce bolj gibala. Društvo samo zavoljo parade v resnici ne potrebujemo in bi bilo dobro, če bi se ljudstvo bolj oklenilo tistih, ki resnično delajo.

Glede kaljenja nočnega miru išče oblast konkretnih slučajev, kakor sklepamo iz vesti v nekem tukajšnjem listu, pa jih ne najde, kakor stoji tam zapisano. Ne bo čudno, da jih ne najde, če pa stika za njimi ob nepravem času in na nepravem prostoru. Če bi pa policija večkrat okrog polnoči hodila poslušat brezplačne koncerte na Frankopanovi ulici, bi lahko kmalu vesela vzkliknila: »Aha, jili že imamo!« Tako n. pr. v noči na 25. julij, ravno ko je začel tisti vihar, je prijadrala tam nekje iz mesta pijana tolpa ne vemo kakšnih ljudi, ki je na najmanj estitični način, ki si ga moremo misliti, krulila znano: »Ajmo mi Sokoli«. Ali policija nima ušes za sokolske koračnice, a? Frankopanovci jih, žal, imajo, ker se je marsikateri s kletvijo zbudil iz spanja. Torej, priporočamo se in na svidenje!

Ljudje z Westnovimi principi hodijo med nami v obliki »solidnih« trgovskih podjetnikov. Nekoliko smo o njih že poročali, izgleda pa, da si svarilnih besed niso vzeli preveč k srcu. Sedaj pripravljajo napad na osemurni delavnik, ki ga hočejo zamenjati z deseturnim. To pa ne pojde

tako lahko, ker stoji trgovski proletariat na straži za svoje pravice. V torek 1. avgusta se bo vršilo točno ob 19. v restavraciji »Halbwild« protestno zborovanje trgovskih nameščencev, na katero so vabljeni tudi zasebni nameščenci, ki jim preti ista nevarnost. Enoten nastop proti nameravani socialni krivici je nujen in bomo še podrobneje poročali, kako se bo stvar iztekla.

S stavbnim mrivlom v našem mestu se je bavilo mnogoštevilno obiskano anketno zborovanje, ki se je pršlo 25. t. m. popoldne na okrajnem glavarstvu. Namen mu je bil, da pripravi vse potrebno za obuditev gradbene akcije. Razni zastopniki političnih in gospodarskih organizacij so podali svoje predloge. Župan sohr. Grčar je poročal, da namerava občina najeti za zgradbo stanovanj 50 milijonov posojila, da je pa vsaka akcija nemogoča, če ji ne priskoči država na pomoč. Ideji državne pomoči so se upirali neki meščanski doktorji, češ, da bi morali na državno podporo čakati v najugodnejšem slučaju celo leto. Videti je, da buržoazni krogi dobro poznajo sistem, ki so ga v kraljevini ustvarili in da ne marajo podpirati nobenega socialnega dela, ki bi zahtevalo denarja iz državnih blagajen. Na ta denar, ki ga je ljudstvo dalo v svoje namene iz svojega žepa, imajo menda pravico samo neke porodice, da delajo agitacijo zase in kopičijo svoje imetje. Kadar te denarja zahtevajo, jim ni treba čakati celo leto, še zahtevati jim ga ni treba. Občine pa naj si same pomagajo — saj je drugod tudi tako, to je buržoazni princip. Anketa ni sklenila nič pozitivnega, izvolili so samo odbor, ki naj skliče drugi sestanek.

SODRUGI, UDELEŽITE SE POLNOŠTEVILNO 6. AVGUSTA I. VSEDELAVSKEGA ZLETA V CELJU.

Vestnik Svobode.

Člane ljubljanske podružnice »Svobode« ponovno pozivljamo, da poravnajo zaostalo članarino. Prispevke sprejema centralno tajništvo »Svobode« v Židovski ulici in vsi odborniki ljubljanske podružnice. Disciplin in red sta prvi dolžnosti socialisti!

Vse strokovne organizacije in delavske zavode naproša ljubljanska podružnica, da ji po svojih močeh naklonijo malo denarno pomoč.

Laško. Nesramnost tukajšnjih mesarjev že presega vse meje. Takoj ko je cena živine poskočila, so tudi mesarji poskočili s ceno mesa, sedaj ko je cena živine znatno padla, sekaajo mesarji meso še po ravno tisti ceni. Tudi hrana za stalne naročnike (abonente) se je podražila kar za 60%, češ, da je moka in meso dražje. Poleg tega pa še tožijo nekateri, da imajo samo izgubo. Pa poznamo slučaj, da je pred vojno še kuharica brez premoženja, danes posestnica lepe gostilne in mesarije. Najbrže si je to pridobila po samih izgubah. Ali res ni mogoče odpraviti oderuštva? — Prizadeti Laščani, ki občuti vse to na lastnem telesu.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 80 Din, 1 lira 3.76 Din, 100 avstrijskih kron pa 25 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.60 švicarskih frankov.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Telovadne potrebščine

za člano, članice in naraščaj,
kakor tudi sukno za kroj
priporoča trdka

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do
najfinejših dobite vedno v
tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri trdki Kovačević i Teršan
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vzorci vedno na
razpolago.

Modele čevljev

v celih serijah iz lepenke, po
modernih kopitnih oblikah ali
amerikanskih oblikah izrezane,
dobavlja za tovarne obuval in
čevljarje. Apartne, elegantne
oblike. Velikanska izbira novitet
za vsako sezijo.

Zgornje dele

izdelujem iz materiala dopo-
slanega mi od naročnika, prvo-
vrstno, hitro in po ceni. Po-
sebna delazmožnost v monti-
ranju zgornjih delov za

tovarne obuval.

Nakup, reparatura in prodaja

čevljarских strojev.

Zahtevajte prospekte od

Ralph F. Richter,
Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah, moderne, meha-
nične izdelave obuval. Zahte-
vajte prošpekt.

25 CELJE 25

Marija Baumgartner.

Velika zaloga vsakovrstnega
novoga pohištva
domačega in tujega izdelka.
Divani, madraci, pernice, odeje.

Kompletna oprema za novoporočence.

25. Samo v Gosposki ulici. 25.
Zmerne cene! Dalo solidno!

Ure budilke, ni-
hatke, verižice,
zlatino, srebrnino, očale
in poročne prstane

kupite najbolje pri

A. Lečnik,
urar in zlatar,

Celje, Glavni trg št. 4.

Popravila dobra in točna.

Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

Slavenska banka d. d.

preje „Jugoslovanska Union - banka“

podružnica v Ljubljani, Zagreb, Beograd,

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,
Kranj, Maribor, Monšotor (Baranja), Murska Sobota, Osijek,
Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja
Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos-Ayres (Argentina).

Afiliacije:

Budapest: Balkan bank r. t.

Split: Jugoslavenska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

== Delniška glavnica in rezerva ==
ca. K 200,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

„SLOGRAD“ slovenska gradbena
in industrijska d. d.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Telefon interurban 180.

Tehnična pisarna v tovarni KERŠIČ, Spodnja Šiška, Ljubljana.

□□□□□□□□

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne
industrijske zgradbe, betonske in železobetonske kon-
strukcije in vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih
izkušenj. — Specijaliteta: železobetonske cevi za vodne
naprave in vodovode.

□□□□□□□□

Zastopa: Patent dr. inž. Emperger-a za izvrševanje kon-
strukcij iz armiranega betona z litiželeznimi vložkami za
visoke tlačne napetosti [kakor pri skladiščih, „silo“ mo-
stovih in podobno]. Izdeluje: vse vrste tehničnih projek-
tov in statičnih proračunov.